

A CSÁSZÁRSÁG ELSŐ SZÁZADAI

1 A Julius-Claudius dinasztia (Kr. u. 14-68)

- a dinasztia: a császárok még életükben kijelölték utódaikat
- nincs mindig vérségi kötelék
- Claudiusok: a felső vezetésben perek, gyilkosságok, de: a birodalom lakossága nyugalomban élt – romanizálódás (a provinciák átveszik a római műveltséget)
- Tiberius: nem volt tekintettel a köztársasági hagyományokra
  - Rendeletekkel kormányzott (Capri szigete)
- Caligula(37-41): rémuralom
- Claudius(41-54): a császári közigazgatás kiépítésének kezdete: szakképzett hivatalnokok(általában felszabadított rabszolgák)
  - Császári kincstár (fiscus)
  - Új provinciák meghódítása: Britannia, Júdea
- Néro (54-68): rémuralom: Róma felgyújtása
  - keresztényüldözések: Péter és Pál apostolok mártírhalála

2. Flaviusok (69-96)

- Néro halála után: polgárháború –majd:
- Vespasianus (69-79) – a júdeai légiók segítségével
  - Róma újjáépítése
  - Belső rend helyreállítása, fenntartása
  - Együttműködés a szenátussal
  - Provinciák szerepe nő: provinciabeliek is beléphetnek a hadseregbe
  - 66-70: Júdeai felkelés – Titus verte le (hadvezére és később az utóda) – Jeruzsálem lerombolása – 1000 zsidó öngyilkossága
- Domitianus (81-96) : nyílt egyeduralomra tört – emiatt: összeesküvés ellene

3. Az Antoninusok (96- 192)

- Belső nyugalom megteremtése
- Visszatérés Augustus politikájához – szelídebb egyeduralom
- Traianus (98-117) – a nagy hódító
  - keleten: Parthus Birodalom támadását veri vissza
  - Mezopotámia, Armenia elfoglalása
  - Dácia provincia kialakítása(107):aranylelőhelyek
  - Decebál király székhelyének elfoglalása: Traianus oszlopa
- Hadrianus (117-138) – a nagy szervező
  - Arménia és Mezopotámia feladása árán: béke a parthusokkal
  - Limes kiépítésének kezdete: Rajna, Duna, Eufrátesz a határvonal
  - 130-135. Júdea: Bar-Kochba felkelés – köv.: Palesztina provincia
  - a zsidókat kitiltották Jeruzsálemből – diaszpóra
  - császári közigazgatás kiépítése az egész birodalomban: élén- császári tanács
  - pénzügyi hivatal: fontos (adók, stb)
  - a hadsereg barbarizálódása – kényszersorozások is!
- Marcus Aurelius (161-180)
  - külső támadások: a germánok (markomannok) áttörték a limest a Dunánál

- harcok a germánokkal – majd: egy részüket betelepítik a limesen belülre
- keleten: parthus támadás – nagy áldozatok árán szorítják vissza
- pestis behurcolása
- a külső támadásokat vissza tudják verni –de: a veszteségek nagyok!!!
- Belpolitikai válság kezdete:
- Commodus (180-192) – uralkodásának lázadás vet véget

4. A Severusok (193-235)

- polgárháború – légiók állítanak császárokat
- Septimius Severus (193 – 211)
- Pannónia helytartója
- A hadsereg megerősítése
- Adók növelése kell hozzá – császári magánbirtokok kial. – a császár a saját jövedelmét növelte
- Hadsereg: egyre több kiváltságot kaptak
- Caracalla(211-217)
- 212. a római polgárjog kiterjesztése minden szabad alattvalóra
- a rendelet oka: a provinciák gazdasági megerősödése – a lakosság romanizálódása
- hadseregben is sok a provinciabeli
- provinciák légiói beleszólnak a császárválasztásokba
- adónövelés eszköze is: így a birodalom minden polgárára kiterjesztette az örökösödési adót

5. A katonacsászárok kora (235-284)

- kül – és belpolitikai problémák: germánok + újperzsa birodalom támadása
- polgárháború
- Aurelianus(270-275): megmentette a birodalmat – erős hadsereggel
- A hadsereg létszámát megnövelte – a külső támadást visszaveri
- Dácia feladása: a limest a Duna vonalára helyezte
- Róma védelmi rendszerét megteremti (fal a város körül)